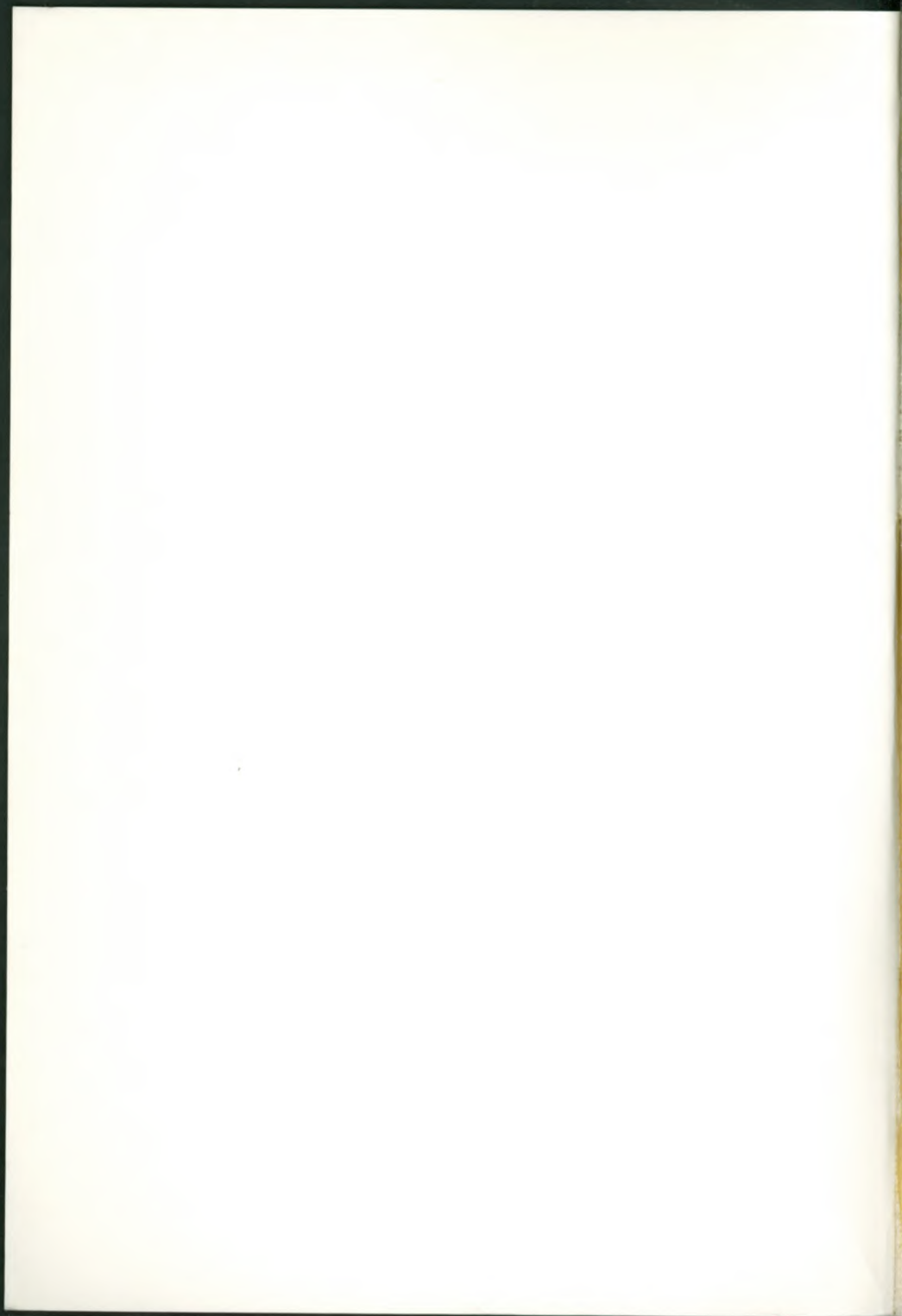

MB
131.012

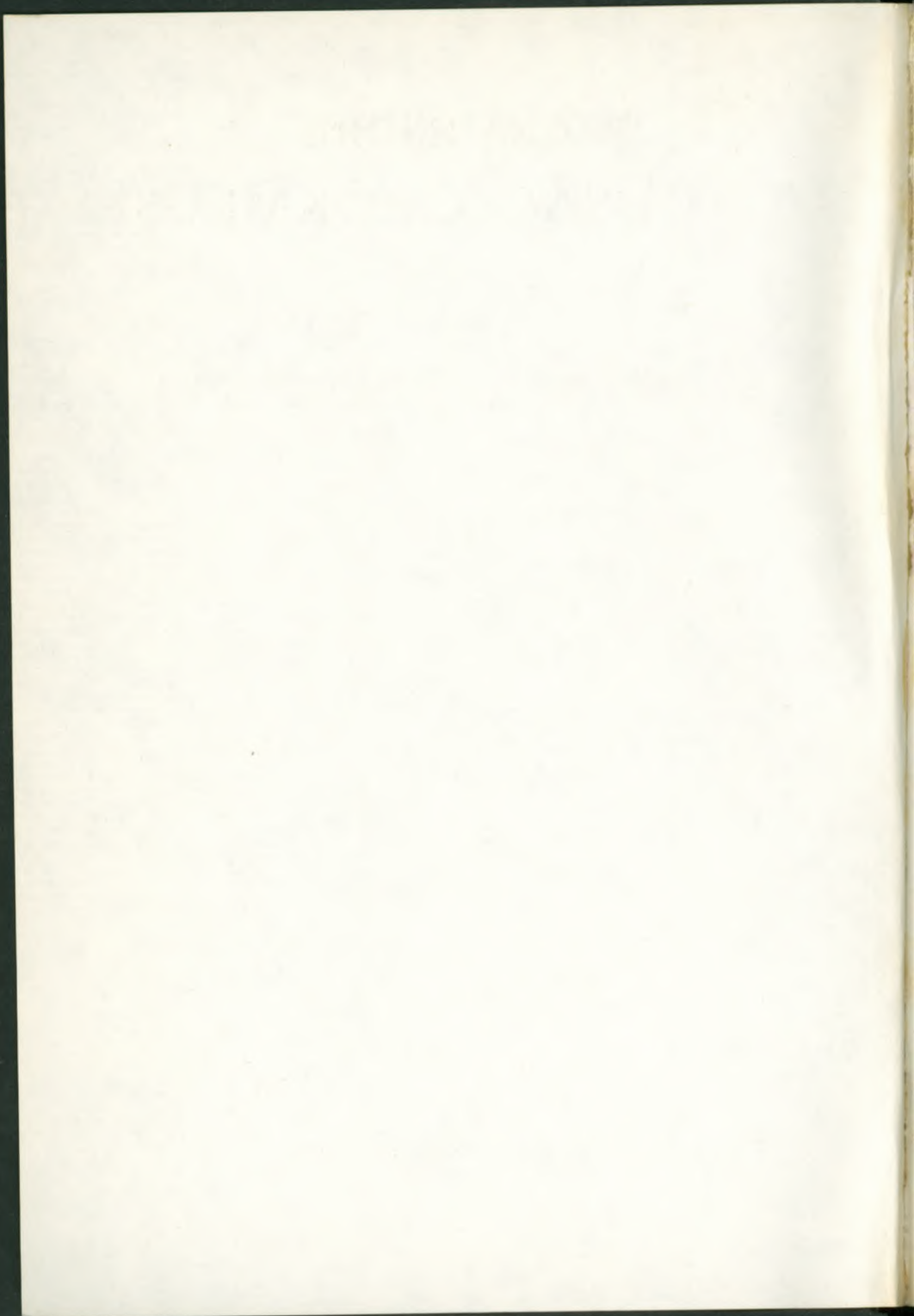
RÓZSA ENDRE

személyiség és művészet

RÓZSA ENDRE

SZOMJÚSÁG ÖRÖKMÉCSEI

RÓZSA ENDRE

SZOMJÚSÁG ÖRÖKMÉCSEI

EÖTVÖS KIADÓ BUDAPEST, 1989

Lektorok: Majtényi Zoltán
Szentmihályi Szabó Péter

MB131.012

1989

© Rózsa Endre

ISBN 963 02 642 34

Kiadta az ISIS Kiszövetkezet Eötvös Kiadója

Felelős kiadó: Székely György

Felelős szerkesztő: Vasy Géza

Műszaki vezető: Pap István

Szedte az ISIS Kiszövetkezet Szegedi Egysége

Készült a Szabadság Mgtsz Nyomdaüzemében, Gyál 89-137

Felelős vezető: Tóth Antal

Megjelent 8 A/5 ív terjedelemben

Engedélyszám: 15 537

A KÍGYÓ KÖZELGÉSE

A száraz fű zizegése,
a kavicshorzsoló nesz
csupasz és hűvös iramlásra vall.

Csúszómászó villám – a Sarkcsillaghoz
most köti ki pengésig ezt az estet;

és elhallgat a dal,

mint a megpattant húrban.

(Két túlfeszített csend között,
a lélek záróráján.

A dobok belsejében
forró feketeség remeg,
por-mozit perget az ábránd.

Mint csigába csavart kötélcsomó,
üresen örvénylik magában
egy rég föltett s ottfeledt hanglemez.)

A szikkadt fű zizereg csak.
S a kavicsokon hűvös horzsolással
a kígyó sem neszez.

ÍGY KÉSZÜL A BESZÉD

Csak a moha. Kőlyukban füldugó.
A döbbenő dél dobjai – a kripták...
Vattán-átvérző léptek száradnak ki.
Ki volt, ki itt járt?

ÍGY KÉSZÜL A BESZÉD

Mohával és korhadó hangokkal
tömődik lassan el
a mészkősziklák hallójárata.

Nem pattannak föl a csigaházak tekervényei ; a kürtbe
nem fúj kétoldalt púposodó arccal a kürtös, hogy
a csőgubanc kiegyenesedjék egy szempillantás alatt –

fentről neszcseppek szivárgása
vájja ki a csönd barlangjait,
az alulról bugyborgó mélység zajaival
közösén dolgozik.

Így készül a beszéd,
a szavak csuszamlása,
hogy a robaj után elnémulhasson végképp.

(Fülkagylóban a vér zúgása
így vall majd a félrevert szívre;
de még csak a két vérkör feszül meg órarugókként.)

FÖLVER EGY HANG

Fölver egy hang: nehéz zápor a port.
Kőkockákat a zivatar békái.
Ki fogja le: ne ugrándozzanak?!
Ideje odébbállni.

Ózbak fején recsegve ütköző
első agancs. – Holtak lehelete
a fortyogó gaz s tobzódó bozót...
Moccanni lehet-e?

Élősdí kaccsal fölfutó neszek.
Szulák virága: nagyothalló tölcser.
Ég mellhártyáján szírom-fonendoszkóp.
Nem hall többet a csöndnél.

Csak a moha. Kőlyukban füldugó.
A döbbenő dél dobjai – a kripták...
Vattán-átvérző léptek száradnak ki.
Ki volt, ki itt járt?

MAGAD ÁLLSZ FÁNAK

Szederfatörzs.
Pikkelyes,
vén.

Sújtásra váró
nyak.

Fal-arc.
Falfehér,
de

vakolatvedlő,
vak.

(Belőle
visszafojtott
könnycsepp
sajdul ki:
egy égő
villanykörte.)

Hetvenöt évnyi lomnak
zúg föl
föld alól
a röpte –

tehetetlenül
egy szál magad állsz
fának
a márgás-agyagos gödörbe!

ÚT SIKONDÁRA

- Tettye* Szikla repedez,
lepkét szül a rózsaaág;
kő-, virág-, hímpor...
- Dömörkapu* Erdős, cilámpás
hajamba jánosbogár
szállt: pici lámpás.
- Kisrét* Rugós törként döf
a vadgesztenye-szurony;
kés a szelídé.
- Kantavár* Zsizsegő zsongás...
Rá ne lépj: a tinorú
húsos őz-orrú.
- Páfrányos* Belém hasít még:
apám is fél, hasra ránt.
Lódarazsak fent...
- Melegmány* Mélán lépkedve
hangyavárban tűzmoha
fut föl combomra.
- Kőlyuk* Süket sötétben
a barlang mély belei
éhen korognak.

CSONKÁN

Maradtál volna észrevétlen:
gyermekkorom hús sombogyója
megőrzött volna üvegében.

Most mint esőcsepp a kötélén,
úgy függesz, meztelen fogódzva,
a létező másléten.

Hol a mindenség platán-ágán
világnyi golyók csüggenek,
üres könnycseppként fénylesz árván.

Csillagsúlynál is nehezebb.

NEGYEDSZÁZ ÉV

Karod helyén
fehér medrek nyílnak a levegőben.
A szél hajával ma is felém lebbensz.

Minek a fény,
ha rám behunyt szemedből is több árad,
s ha felnyitod – az egész határ néz rám.

Mit is akarsz,
ha emlőd helyén két sötét nap érik,
ha tükreidet hét tenger forgatja?

Negyedszáz év.
Talpig csúsznak a hársakról a lombok,
a hulló hó arcod képzele vissza.

APU, HA ÉN MÁR NAGY LESZEK...

„Apu, ha én már nagy leszek,
és te meg majd lenősz...”
kezdi lányom, és a szöveg
túlontúl ismerős,

szóról-szóra elmondta már
valahol valaki...
Mély hangon fölnevet apám,
máig is hallani;

„Apu, ha én már nagy leszek,
és te meg majd lenősz...”
Most látom csak, milyen öreg,
a haja milyen ősz,

ki térdén lovagoltatott,
és „Gyű,gyű, katona”
– hatalmas basszusán dalolt –
lassacskán akkora,

hogy bennem zokogás feszeng;
térdre vehetem őt!
„Apu, ha én már nagy leszek,
és te meg majd lenősz...”

FEKETE SZIVÁRVÁNY

Hatalmas fekete szivárvány
tát állkapcsot rám Pécssett járván.

Vajon ez az a nyavalyás ok,
hogymindenütt föld alá látok?

Anyám, apám – nem ismerem
e két szót. Nekem idegen.

Fiukká őszít, hogy a rög alatt
kivé, mivé is bomlanak.

Vadállati, bárhova nézzek.
Az élőktől nem kell kímélet,

a holtaktól se búcsúzom.
Becsattant kapu búcsúszóm.

Két körtefa, de óriási –
ki kéne gyökerük is ásni

a Sándor utca tizennégyben!
S ők intenek: „Psszt! Csendben légy, te!”

Vagy: „Már megint? Ne verekedj!
Van két asszonyod! Gyereked!

Te hogy vagy? Mert mi jól vagyunk...”
S nem mondják: „Isa, ki nopun...”

Ki megfeledkezik magáról,
temetőben rég deszkát árul.

Szívárvány múltán megharap,
véstjósító a csap csöpögése.
Fogyatkozik a nap.

Végtére, én se vagyok boldogabb.

Halott leszek és hallgató,
ordas,
balga tag.

AZÓTA IS

Azóta is: ahogy belépek
abba az idegen lakásba,
lökne valami kifelé;
de rám köszön a bánat,
s nyakamba ugrik... Aki elment,
s nem halt meg – itt jobban hiányzik
annak, ki nem tarthat vele;
hát még önnönmagának!

Ha megtörténhet, hogy elhagyjuk,
akit a legjobban szerettünk,
ne hidd, hogy máris megesett
a legiszonytatóbb rossz –
embernek a végső gyalázat:
megszokni a megszokhatatlant.
A tévedés, ha mi választjuk,
az önvádtól feloldoz.

A szenvedéstől nem ... S ha szenvedsz –
még szomorúbb, ha igazad lesz;
végül a homlokodra csapsz:
hát ennyi volna? Ennyi?
Önámítás? Az hát! De ér
ez is annyit, mint más csalás.
Élve maradsz: ez a pokol;
ám tessék mennybe menni!

NAGYANYÁM, CZINAK MÁRIA

V-alakban kötőtűkön
ívfénnyi jelet
hagy a két fém maró szomja:
egy meg egy – az egy.

X-alakban kötőtűkön
bolyhos csöppöket
forraszt a fény egymás mellé;
mézet gyűjtöget.

I-alakban ama tűkön
gyászos gyöngyöket
szaporáznak zokszó nélkül.
Elvégeztetett.

A-alakban elporladnak
kötőtű-hegyek –
keresztbe font karral néz csak,
pókkal kötöget.

JULIS NÉNÉM

Ott ült mindig a karszékben: vállai közé
süppedt fejjel, derűs napszálltaként,
az almárium tetejéről birsek
égítetei ragyogták körül egyre
kivehetőbben,

szálló pornál messzibb, hogy él még:
arcvonásai elkeveredtek a
széllel, fölszívta az esőktől sikált
mészkölépcsők s a déli homlokzatú
falak világossága,

papagája néhány esztendeje
hiába bírná hangos szóra:
álmában elébukkan
hullám-mélyből az UNICUMOS EMBER,
a SCHMOLL PASZTA reklám-kutyája, és
seszínű küszöbéről halott kandúrok tápázkodnak!

A JÖVENDŐ IS – MILY ÓDONAT-Ó VOLT!

Kinek bókol cinkosan a platán?
Ki véli úgy, hogy gyógyulás a zord ok,
amely súlyig, pokolvarig lerontott?
„Pofa be!” (Mi az? Lepcses volt a szám?!)

Vadon idő kelt a múlt hajlatán,
s a jövő is – mily ódonat-ó volt!
Csak a jelen volt vakon ugráló folt.
De mit tett értem hajdanán apám?

Mert, hogyha tett is, akkor is: mellétett.
S azóta is, csak az van, mit letett.
S amit letett: életemre letét.

A véges út! Amit förmedve kérek.
Nyom szerint – végtelen út a „kerek” :
s küllőstül fordul ki a négy kerék!

AGYÉRELZÁRÓDÁS

Lefoghatatlan, egyszemű tekintet.
Szemhéja sincsen, míg farkasszemet
néz veled. S valahányszor rád mered –
az „egyszer volt” kergeti a „megint”-et.

Így vakon is: szuggesztív, mint az ihlet.
Gödör-nézésű; botlasz – s betemet.
Orsón csötri le egyszál lelkedet
mind mélyebbre. – A röhej most megillet!

Nyüszít az ember, védené magát.
De ha rátámad csikasz sorsa mása –
annyit sem nyög ki, hogy: „Jó éjszakát!”

Leszakadt gomb-nyom, melyhez nincs kabát!
Utánad éhes talpak csattogása
és önszimatod sárnyomata rág!

EMLÉKEZET-KIHAGYÁSOK

Mintha mindent megszállna a finom por.
A hálón, melyet lélegzet sem üt,
pattogzó kietlenség mindenütt.
(És béna lett a jobb váll és a tompor.)

Így „köszöntött be” hozzám az atomkor.
Mély mozdulatlanságában feküdt
a Föld – s vakított tetszhalott sebünk.
A néma kép – álló kockákkal sokkolt.

Mintha véghetetlen, vízszintes síkon
egy végtelen-lassú golyó gurulna –
mutatja: van még élet itt a bolygón.

Mint fegyencek közt lágerban a „Ciklon-
B” – túl közel van hozzám az a hulla.
Hány hét halál? – Csak túl ne becsüld golyhón!

SZÜLETÉSNAP: NOVEMBER 2.

Illyés Gyulának (1902-1983) és
apámnak,
Rózsa Kálmánnak (1903-1980)

Legalább akkor hasznomat veszed,
mikor a feledés már megy magától –
gondoltam. – S íme: el, bizony, kiárul
a sírkőfaragó emlékezet.

Déltől legmesszebb Észak van: eves
szemérmed is a haj-szőr-koponyától.
Valamit akarsz mondani... Mi gátol?
Árnyékod is meghalt. Légy csendesebb.

Mert hogyha nem – én föl nem zúdítom
a temetőket: nem foglak kiásni!
Már szuvasodik büszke agyvelőd.

Két zuhanás közt, ott állsz a hídon.
Kárörvendőn elkezdesz dudorászni,
s valamit szólsz. – MONDTAD VOLNA ELŐBB!

Fel, talpamtól a koponyatetőmig,
 a pontos magasság: százhetvenöt.
 Alakom, vállam egy kissé zömök,
 a kedvem: jó... Magától értetődik...

Országhatárnyi rész vagyok! Erőm itt
 minden bőrsejt, lúdtalp, tyúkszem-erőd.
 Ütőképes nyolcvan kilom ne lödd
 le, kérlek: magától is elevődik.

Fél kezem körme két időre forrott,
 fél lábam egyfolytában sírba lóg.
 Sőt: fél oldalam, fél fejem csügg mellé.

Minden: *feles*, amióta a jobbot
 a zúr érte... *Kétszer* könnyebb vagyok:
 egész szívem e baj – hogy érdekelné?

A SZÁMADÓ

Ezen a ínség marta földön
fogaimat legelni küldöm:

nosza, a szikre kapjatok,
vas füveket harapjatok.

Kavicsot rág, ha itt az ünnep,
szegény fogaim sorra tűnnek,

dehát – fehér nyáj, meglakol!
– csattogja egy szuvas akol.

A műfogsorok tavaszán
teremhet vígasz vékaszám,

műibolyakék pislogással
koldul a tél is, hótlan házal.

De a juhász, a magamfajta,
ha csellengőben már a falka,

dehogy ránt furkót, és pulit
a rossz csánkokra nem uszít,

hisz mit sem őriz – nem vész kárba,
kinek e föld a számadása,

ki minden nap azt veszi számba,
hogy népe fogy, s maga sem bánja!

ŐSZ-HANGZAT

A kottafejeket
már rég
elszólították.

Üres

az ötvonalú
ég.

Kereszt árválkodik –
de csak úgy,
önmagának.

És „a”-hang nélkül
rázendít
a „bé”.

A HAVAZÁS BEKÖSZÖNTE

Puha havazás
fogja le a tárgyak tág,
halott szemhéját.

Élénk havazás
rimázkodó levelet
élve eltemet.

Erős havazás
nyers falán nem hatol át
most egy tűszúrás.

Sűrű havazás
a Föld központja felé,
mind mélyebbre ás.

Hó, csak hómarás
milliárd nyomát pipálja
fehéren a menny.

Fekete havak
szakadását számolja
felgyújtva szemem.

SÓLYOMKŐ

Levegőben fészkel a kő.
Káprázik a lég körülötte.
Nincs útja, égbe szökő.
Nincs kéz, mely a mélybe levesse.

Én láttam olyan madarat,
nem jött el és sose szállt el.
A világ szennyébe szakadt,
és hol a hideg, hol a láng lelt.

Másodperc még – s lezuhan.
Figyeld: az a pillanat itt van.
Nyelvetlen szájú harang
visszhangzik a válaszaiban.

Az a kő már – sólymosodik:
gránit szíve, reszket a szárnya.
Ha kérded: hol a dal? – Itt:
egyhelyben a Földet bejárja.

ÖNTESTÉVEL TEMETVE

A gomba pattanásig
megfeszül: rugós ernyő
tágul, míg vérmesen nő.
Rózsaszín gerendáit

körcsipkeujjként váltig
a légbe tolja. Pezsgő
húsa rugalmas bölcső;
s most kilövi spóráit.

...Ki egy hét múlva jár itt,
az üszökszínű roncsra –
ki ismer iszonyodva?

A síron túli sárig
a dögig-döbbsenetre:
„Öntestével temetve”.

SZÉKEK

Roskadásig üres tér.

– Mit meséljek,

míg pók fut át,

szürkéstől a fehérig?

Lázálmukban

csüngenek ott a székek
fejükkel lefelé.

Tetszhalott denevér mind.

Kivéve egyet,

mely szétvetett lábbal,
a térbe fagyva áll.

– Ahol hűlt helyem érik!

ADÓS FIZESS!

Borostás aluvó riad;
s kiket az állomás kiad,
befalja mind a tárna.

FILLÉR ÉS CSILLAG

Rácz János rákóczista emlékének
1956. nov. 5.

I.

Hidegre sírják mélyüket a fák.
Ágaik mellkasában a végső levél verdes.
Az ég huzalkeresztes
erőterében fémcseppként rezeg egy madár.

Alant plakát lappang, majd éhesen
csattogó félszárnyával az üres szélbe markol.
Esőt locsog az alkony,
egyazon pocsolyában fillér s csillag dereng.

Fillér és csillag... Golyóvert falak
szemgödre égre sóhajt, a néhány lyuknyi fényre.
Holt szempár kettős mélye
tör föl tekintetemben, s nyirkos sugarakat

szív le a föld alá... Hat éve már,
hogyan elmentél, barátom. A nyáladzó november
még ott szaglászta tested,
alvadt véredet nyalta, hol elért a halál,

ott feküdtél az égboltnak hanyatt,
köhögőroham rázott egy ecetfát fölötted,
gyökerei a földet
szenvédőbben markolták, mint te a hantokat,

ott feküdtél az idők fenekén,
mozdíthatatlan s tisztán, mindentől izolálva,
testednek nem volt árnya,
keresztüllátszott rajtad virágroncs, kőlevél,

s míg így dajkált a meghibbant világ:
„tente, katona, tente, tizenhatéves, hulla,
    ugye jobb meggyógyulva,
anyád vagyok, szerelmes, ki félti a fiát” - -

messzire elhányt csizmáid külön-
külön fordultak égnek, s jeges talpuk tükrében
    ott inogtak a szélben
jelvényeket hullajtó harcosok, kik különb

világért öltek elszánt-hasztalan,
s kik tragikus terpeszben a friss hóra vizeltek,
    s a forró, sárga cseppek
mint egy sorozat csillag, hunyorogtak alatt

az égiekre, melyek hidegen
izzottak velük szemben, magukat feljebb vájva
    a sötét barlangjába,
azért törpülve mintegy, hogy mélyebb éj legyen!

Nem lettél hős, barátom! Csak halott.
Pár kemény fillér-könnyel a bánat perselyében
    nincs túlcsörgetve mégsem
az a meredt kiáltás, mi helyedre fagyott!

Nincsen feloldás! Világból kivált
szemek merednek egyre, és minél üszkösebben,
    annál több lobban-sebben
vacognak őszi kertek, s dacolnak dáliák!

II.

Négy fekete szarvú mályva
Négy szép asszony méhig fázva

Marhacsontváz belsejében
Malom őröl éj-nap ébren

Gépek kattognak magukban
Négy fémcukló előbukkan

Szív függ szénné vált kezek közt
Holt mellkasban golyó röpköd

Pincékig korog a padlás
Ajtók nyelve száraz korgás

Túlvilági rendjel tátong
Foltra éhes overállon

Termővé gyalázott asszony
Zokog félországnyi halmon

Vetélné a drága terhet
S magzatvízbe fúl a gyermek

S kiabálnak ÉLJEN KOSSUTH
Két lánctalp az égen lassít

Hit hamuja ország-láva
Bószült szarvval égnek hányva

Virág hervad ólomszáron
Szitok hördül bukó szájon

Azonképpen szívbe retten
A csend is az ütközetben

Láttam ifjat tarkón löve
Bűn se szívárgott belőle

Katonát is égő tankban
Asszonyt vágyott kék patakban

Szél se járt a hómezőkre
Óriás légy bezümmögte

Holdfénymarta állkapcsokra
Nem virrad több kenyér napja

Ők most ők a szörnyű étkek
Minden szennyek minden fények

Addig élnek még mi élünk
S ha meghalnak nekünk végünk

III.

Mint kövekre a világ fenekén,
vízmélyi sötét üled a házak halmazára.

Mély áramban platánfa
hidra karjai kúsznak örvénylőn s feketén

egy irgalmatlanul magányosan
lebegő csillag-állat felé, hogy megragadják...

Álma múló malasztját
a fa még tovább érzi, bár álma elsuhant.

Mi homokfényű órák mélyein
gázolunk, józan újra, szinkronban az esővel,
mely szíveinkig fölver,
vagy sóhajtunk csontlisztes havú telekbe. S ím,

a Duna jegén itt-ott átütő
sásbokrok szőrösomóját szélcsend mereszti égne.
A halott jelenségek
pórusain a lényeg és így serked elő,

s akár zúzos ág a madarat,
elménk is úgy szippantja magához az emléket;
ragaszkodása éget,
s nem menekülünk többé, sem ő tőlünk. A fagy

egymáshoz forraszt... Arcvonásaink
rácsok lesznek, melyek között szemünk világa,
mint cellák szűk nyílása,
fukar pászmákba fogja a nap sugarait.

Mi gyanakodtunk önmagunkra is!
Csóvák helyett arcunkról tüskés vérszakáll serkedt.
De rejtsük-e még, hány tett
feszül szép gondjainkban? Minékünk már ki hisz?

Nélkülünk a kenyér kettéreped,
s szerszámok csörömpölnek a kihűlt földre hullva,
s a csillagok csak újra
az ég üvegburája alatt nyüzsgő legyek.

Mi a tűzhozó lelemény vagyunk!
Könyörtelenül vágyunk a teljes igazságra!
Erre a kis országra
mindenki előtt nekünk van alapos jogunk.

A kivégzettek kőtábla-sebét
nyers ürömszár szakítja a föld alatt keresztül.
Percig sem érezhetjük
magunkat szabadnak, míg szabad annyi pribék;

hurok-nézésű minden körtefa,
míg fennen csatangolnak a cinikus hóhérok.
Nem vért – de vasat rájuk!
Hadd kezdődjék nyugodtan nagy munkánk korszaka!

Tudjuk erőnket. S nem a mi hibánk,
ha tokás mákvirágok virulnak még a szélben
szimatjuk szerint élve,
s szívós gyökereiknél hemzsegnek a csírák!

1962-88

ELSŐ PÉCSI BÖRGYÁR

Fény fűrészze harapdál
tákolts borda-sötétet.
Mint a gigantikus őskori
állatok, állnak a gépek.

Fénylő bőrük alatt vad
mozdulatok raja ül meg.
Észre se térni, aludni!
Ma ezzel tüntet az ünnep.

Műhelyek ablaka szűri
sugár-teltté a nyugalmat.
Tócsa-olaj terebélye
fémszirom-árnyakat altat.

Patkány nesz menekül,
ha az ajtó nyögve kinyílik,
éjjeliőr dobog át, most
ért el a régi fahídig.

Üszkösödő kacatok közt
hajnali szél kotorászgat.
Ráng az ecetfa a kőmellvéden:
szállna világnak!

1959-87

BÁNYÁSZVONATOK

A pécsi szénmedence ingázóinak

A téli pályaudvaron
jéggyertya fütty ég. A peron
    merev lámpái fényét
nekilóduló kerekek
forgatják, őrlik sebesen;
    gyomorgörcs csavar hétrét.

Az utasokban egy napig
így foszlanak szét mind, akik
    elmaradtak: a kölykök,
az asszonyok, az ölelés;
munkájuk sosem oly kevés,
    hogyan ne lenne a legtöbb.

A tárók, aknák mélyei
testük csontossá szeretik,
    szemük holdasra vájják,
a vonat szénröggé szakadt
erejük szíva hasogat
    az éjszakába pásztát.

És póznák futnak; hőkkenő
árnyékuk mind sűrűbbre nő:
    minél messzebb az otthon.
S a délkörök árnyéka is,
az ultizók hátára és
    arcára, rácsokat von.

Menetrendi bányászvonat.
Mögötte csupasz sín szalad;
hosszan sikolt utána.
Borostás aluvó riad;
s kiket az állomás kiad,
befalja mind a tárna.

1962-87

A HÁRFÁS

Ti hajdani nyarak!
Te tűnt sihederkor!
Magyaregregyi kocsmá doh-ízű söre,
kocsmá zugában hárfa-zene!
Hol az ősz muzsikás,
    aki egykor
    annyira zengte a vígát, a búst
a barna gerendafa mennyezet alatt?

Te gyorskezü Öreg!
Bujtott az a játék!
Ma is újra kitár az a tágas öröm,
fény zuhog át a lombközökön,
felüdít csobogás,
    ami átlép
    völgyeken, égen, a szív magasán,
s mélyei: tűz-mohú asszonyi ölek!

Forrás-dalú Öreg!
Örvénycsiga-fürtű!
Repesőn fakadó, te, zsvajba faló,
kocsmái dzsungelt elsodoró!
Ki sosem hederítség
    oda, hogy nyű
    téged is orvul a dal, ki legyíngsz,
hogy hallgat-e emberi fül – vagy a kövek?

De akkor, ama nap,
de ott, amaz estén

a te hárfa zenédnek az ifjúi dal
zsongta be árját ágaival,
s te: leoldtad a bút!

Le a restség
agg levelét, mi a kedvben aludt,
s kibogoztad-ígéztet a zöld, buja nyarat!

S én ennyi, ha legyek:
öröm-szavú forrás!
Aki úgy tör az ős-ölű mélyből elő,
hogycsupa iram, csupacsupa erő:
aki dús: de nem ő
viszi sodrát
inni, hanem csak az arra menő
hull a színére s csak issza csak issza a vizet!

1968-69

SZOMJÚSÁG

Gebe iszik. Moccanatlan nyakán
vasfényű, kemény legyek korcsolyáznak.
A vízcsap száján hosszan csüng a nyál.

Iszik. A horpadt pléhvödör falán
átég két gyulladt, pisla pupillája.
A levegőben nyüzsgő karikák.

Gégéje mind vadabbul föl-le ráng:
cingár ereit kötéllel duzzasztja
a kopáran kavargó szomjúság.

S mind szűkebb körben gyűrűz a világ:
a vödörben az égbolt egyre süllyed;
s ön-habjába torpan a sárga száj.

S vasgyűrűikből egyszerre a fák
cserepes lombbal harapnak a földbe,
fenékig inni ezt a láthatárt!

S a mélybe torló, ádáz kővidék
lófejeket okád a magasságba,
s vak nyihogásban örvénylik az ég!

1962-1983

MÁR SARJÚ ÖRÖMÖT

Üdvözlégy, te derűs elsőfű szerelem!
Rétszaladó szellők borzongó ízei!
Melles-fürtös akác messzire hallatszó
lány-kacagása!

Vessz féket, te vadóc kancacsikók tánca,
szikrázzál, te Napot átlobogó sörény,
lüktess csak, rohanás, fürkész évadaink
lábdobogása!

Hempergess, buja gyp, forrás habja – itass!
Üss szíven újból, te könnyű vizek tükrén
elremegő egek visszakacsintgató,
mélyszemű kékje!

Suttyófütty minarét, szökkenj karcsún idős
városom ajkáról föl, föl a Nap felé!
Dómtorony! Úgy sikkants válaszdón rá, mint
egy amazon-hölgy!

– Már sarjú örömet, csöpp, fiatal hajtást,
füstös boltozatot kékre kitágító
hársak friss tüdejét, már hósín gödölyét
ünnepelek csak!

1963-85

PÁRBAJ

Sarkig lököm rátok az ajtót:
rajtam kívül még ki mulat ma itt?
Szarvasagancsnyelű huszonhárom
évem a világ asztalába vágom
markolatig.

S míg pohár koccan
cinkosan, sorban,
s a rengő késnyél csillapodik,
lesem, ki szólna még valamit,
ki moccan?

Itt vagy-e, te híres hús-vér utód,
vasderes üstökű jövőm?
Vesszen, kinek kisebb az ára:
máma kísértő számadásra
hívlak merőn.

Még ki se mondtam, s vállon koppint
a vendég.
Homloka vibráló parázs;
arcán valahány mély forradás –
mind rám néz.

Nyugodtan mondja: „Csitulj, öcsém.
Nem te leszel, aki – én? Ki tehetetlen ül?
– Ígéret szálltán, láng lobbantán,
tőlük hiányos égbolt hasadtán
álld sorod emberül.

S bár meg nem érné is – mi haszna?
Forrásból kelt nap káprázón ragyog!
Egyhajtóra, amíg csak tart,
öntsük magunkba e tűzvész italt
semminek – vigasznak!”

Várom, míg folytatja. De nem szól már,
csak halántéka ketyeg.
És a nagy csendben vele tüntet,
kéken és makacsul vele lüktet
a pinceüreg.

Világok viaszcsseppje gördül:
rángó kis láng
repdesi körbe a csonk maradékát,
mint fecske pusztuló hajlékát,
s fölcsipog ég iránt.

Hogyha most késem éber volna –
e férfi szívébe ugorna!
De hirtelen fejem lecsuklik:
NEGYPVENHAT ÉVES VAGY! Ha százszor is lebuksz – itt
élni muszáj; no, húzd a szád vigyorra!

Kapd meg hát, testvér, a poharat,
idd ki – és csapd a falnak!
Künn már józanul ing a világ:
óriás üvegkelyhek a fák,
s csordultig csupa harmat!

1964-87

LIKACSOK ÉS BIKACSÖK

A resztálinizációra

A sárgás, tikkadt
likacsok
szélein szikkadt
úr-kacsok.

Az izgó-mozgó
sejtyukak
mélyein bozsgó
sajtkukac.

Az ürre úri
képletek
képtelenül
sötétlenek.

Majd gyászmisék
a „től”-től „ig”.
S e semmiség
is elmúlik.

Mit elkezdtek
a likacsok,
bevégni azt
a bikacsök.

1965-67

PORFÉSZEK KÁNIKULÁBAN

Ó torony magasán, lám,
körben, négy óra ül:
négy lusta légy, ki lábán
hallgatást köszörül.

Bimbammal cihelődik,
s elmegy, mint jött, a dél.
A tátott harang földig
lógatja kötelét.

Kész csoda egy komondor,
mely a csurgó felett
a fahídon csatangol,
s ugatja a vizet.

Vérágas ég... A hó szét-
szívja a szemgolyót.
Köpnél – meddő vesződség.
Szárazat nyel a szilvafa:
vén ádámcsutkaként kotog.

S hiába üt ki szivárvány
pillák sós gyöngyein.
Személyvonat zihál. Tán
reggel füttyöng megint.

Mint szájpadróláshoz, szárad
az éghez már a föld.
Este lesz -- s hallgat. Fáradt.
S nem nyelvel. S nem pöröl.

S mikor ablakot zárnak
a házakon körül,
nagy, befalazott szárnyak
csattognak legbelül.

1964-77

ÁTRÉTEGZŐDÉSEK

Nem vagyok égbolt,
hullámozó búzamező,
ibolyaszemű berki madár,
szőkőár, futótűz se;
mire a sziklevelek kulcsa
megcsikordul a rozsdás földben,
fülemen-számon kicsap a fű,
mécsvirág tenyész szemgödreimben.

De még a sírkövekben is
villámlón lüktet az erezet,
s minden elsüllyedt óceán
máig tereli hullámain –
tenyerem rajza ősi térkép
mélyeiről, s mire megfejteném,
régén leszáll már az a hold,
mely az apályban partot főd fel.

Én, ahol ajtó se nyílik,
föld alatt zokogást hallok,
kotró szárnyaktól hirtelen
merő vér lesz az ablak,
komor vendégek látogatnak,
csőrök feszülnek át az üvegen,
és én nem magam jóvoltából
vagyok nekik oly idegen.

Ha tűz volt – itt tengődik éhen:
rég kihörpintett poharak
szomjúság örökmécseiként,

izzóan virrasztanak,
az idő cseppről csöppre ketyeg,
vagy kvarcórán azt is némára nyírták?
Máról tegnap lett, holnap lesz a ma:
hordd el innen az irhád.

1963-1986

RIMBAUD

Felhólyagzik a viaszosvászon:
itt ez az asztal, hogy rákönyökölj,
úgyis felszállnak lassan a dolgok:
mélyükön feszes buborék tündököl.

Faggathatod szemeddel a levegőt:
idetapad eléd az üres pohár.
Nem szív az égre fehér köröket,
éhen vesz inkább az emberi száj.

Költő – nyeld vissza feltörő versed!
Minek a szó?
Formálj nyáladból villanykörtét:
legalább olyan pukkanó.

Eregess néma szappangolyókat:
fújd föl, ha ennyi a világ.
Aminek húsa s magva nő ma –
százszor súlyos, tömör s magába zárt.

Számon üveghab, kékeres göb,
nem szólok többé, színem se látják,
a vadak közt majd ingyen feledem
európai gőgöm Afrikáját.

1964-1980

SZÉLCSÖND ÉS REZGŐNYÁRFA

Illyés Gyulának

1.

Hömpölygő káprázat medre már az
üres betonút.

Hőség sodra vet föl rezsegőben
áttetsző falut:

kitárt tetők helybenszárnyalását,
árnyukban ragadt
égre törő erők vergődését:
fákat, falakat.

De hiába... Fényszilánkszapporral
hars a levegő;
dél döngöl a mozsáralja-tájban,
s a nap a verő.

2.

Nézd a rezgőnyárfát:
szélcsöndben, a tört derűben is
– egyszemélyes tömegtüntetés –
hadonászik, ágál.

Levelei: táblák;
tiltakozó jelmondatait
érti jól, ki nem is olvas itt.

Követi a példád!

1968-80

W. S.-NEK

1. A LÉTRA

A történészek
csak a létra fokait
gyalulják sorra.
Ha egy művész belekezd,
két végtelen egyenest
kutyul össze egyenest,
s kész is a létra.

Hol az a létra?

2. KI HAL ÉLVE...

TANK Alá fordul
A háborús nemzedék.
Nem vittük sokra.
Kereszt milliárd marad.
A van: volt-nincs pillanat.

... ÉS A GÉSA
VÉLEMÉNYE:

HAI KUrta, szén szem.
HAJKUrásszuk a zsozsót.
HAJ, KUtya élet!

3. ÖRÖK MANÓ

Ne keress engem a múltban,
nem éltem, el sose múltam,

ne kutass engem a mában,
nincs-lepke lapul e bábban,

tűvé ne tégy a jövőben;
s rám lelsz egy fonák-időben,

egy soha valóra váltban,
el soha nem jöhetőben!

1976-88

A NAP JEGYESE

A tizedik évfordulóra

Nem adta néki senki,
nem nyerte, el se vesztí –

ki venné vissza tőle,
ha jegygyűrűje, íme,
nem égitest egyenlítője?

Gázálarcban a tenger fenekéről
a színig ér
egy buborékfüzér...

Ezen át?
Lélegezni?!

1980-88

ARS POETICA II.

Ezt nektek! Ezt költészetet!

Tavaszi suszterbogarak:
paradigmák tolatnak.
Összetorlódnak a jelrendszerek,
durrdefekt,
kisüvít a jelentés.
Embóliát okoz,
ugye, a lerobbant busz
a forgalom ütőérében?
Bezzeg a sánta ebnek
– az imént még
itt szimatolt –
bottal ütheted lábnyomát.

Egy likacsosra kifőtt
marhacombcsont felbukkanása
avagy rikító
penészgomba-plecsnik
a különmemű rétegek
metszősíkjában –
ugye,
ez a lelet,
pont „ez emeli föl a lelkedet”,
félúton épp
a csömör hajnalától
az undor alkonyáig?

Kicsi a rakás – nagyot kíván.

1975-87

SZERELMESÉNEK

Ha ki valakit megszeret,
olyan régről szerette:
nincs módja, ha már így szeret,
hogy többé ne szeresse!

HÉT ÉRZÉK ÖRÖME

Két ujjam
bárhon
levegőbe ütve,
nagyfeszültségű
áram ráz meg.

Hulló mézcsöppre
nézek –
egy méh hullája
kezd
lüktetni mélyén.

Fülemben
örökös zajárnyék
s verőerem
visszhangzó robaja.

Szimatomban
sistergő gyújtózsín
robbanásokkal teli
illatfákhoz.

Nyelvemben
repülőhal
vitorlázik az ízek
szökőárján,

őszökhöz ható
sejt-érzékeimben
amőba csápol,
denevér-radar
búg,

hetedik érzékemben
szakadék fölött ingó
kötéltáncos
s egy földet ért
úrhajós mosolyog.
Szemtől-
szembe!

NEM VOLT MÉG IDŐ

Vas Ibi három és fél éves,
én talán négy lehettem akkor.
A Sándor utca 14-ben
nem volt idő még, csak gyerekkor.

A tyúkólak, nyúlketrecek közt
bujkáltunk, magunk sosem unva.
Körte-, alma- és szilvafákkal
elrejtett jól a hátsó udvar.

„Most gondold azt, hogy te – tehén vagy!”
– s bekapta ágyékom *egy* tőgyét.
Nyúzta, marcangolta – hiába.
„Hát ebből tej holnap se jön még...”

„Akkor sínjunk!” – „Jó, akkor sínunk!”
És feszülő kis bögyörömre
helyezkedett be. Készültünk az
akkor csak „csikizó” gyönyörre.

Eltángáltak jól minket végül!
S még aztán is... De ez miránk vall.
Egy kopasz nyakú, golyvás vén tyúk
máig ott terjenget szárnyával.

ELSŐ ÖLELŐM

Vagy-e még, valahai asszony?

A holdfény közetében

őszibarackok

vonják ki kőmagon belülré édes arcod;

ki kiált

sötét eperbe csattanó éjt,

öledbe tépő ördögszekeret,

ha kirí minden csillag

vállad mögül, mely hamvas templomüveg?!

ÉN(EKEL)TE(T)Ő

Nesze neked, tűz,
kályhámban verdeső, rab,
bontatlan fekhely,
üres szék, nesze neked.
Nem te kopogsz:
az ajtófélfán
bádog paprikafüzér zörög,
szerelem csontezüstje,
kedd.

Ha elküldtelek is –
gyere hozzám!
Ablakom előtt jegenye,
földbe szúrt halgerinc.
Vacognék –
magadat szabadítsd rám!
De te
bagzó macskákat futtatsz csak ide –
sicc!

Mert ha szólnék:
te szépágyékú,
tücsökcirpelés-halántékú –
fintorognál: mi a szösz?
Hát vagyok hangtalan;
de pórusaiddal lélegzik falam,
s ágytól az asztalig, tükörtől a székig
vakító hajad medre visszfénylik;
miért nem jössz?

Hiszen hamutartóm
is addig pattogja zománcát

kitartón,
míg meg nem gondolod:
ez a magánytól hólyagzó szoba,
ez az egérlyuk
vagy kaloda,
ezek az emlődtől üres kezek,
s mind-mind,
e dobravert emlékezet
volna otthonod!

Jöjj hát!

És ha csak lábujjhegyen,
szökkenj, mint májusi búzamező,
kecsesen!

De ha rohannál –
légy te a zúzos eső,
meztelen hátamon
pattogzó,
fölsebző!

Hajad folyama,
fekete sodra
mossa alá a szobám!

KINÓ A FŰ

Hunyd be szemed,
hadd lássalak:
legbelsejét
a sziklakő,
közelebbről,
mint csont a húst,
mélyebbről, mint
 eget a nyár,
kőszén a fényt.

Csörrenve a reggel bokrain
kaviccsal teli fészek ing.

Emlékek délideje van ma.
Belezörren a vízeskanna.

Ki keres meg az alkonyatban?
Óra ketyeg. Már halhatatlan.

Az elzárkózó öröklétben
füst kering, oszlik észrevétlen.

Fájdalmamat,
hogy kék az ég,
bekötözi
a nagy folyó,
és mindenütt
arcom helyén,
a levegő
két oldalán –
kinó a fű.

ÖRÖMEINK SZÜLETÉSE

Hogy zúdul a víz a tetőkről!
Csattanva az utcakövön,
szőkőkutat ütnek a csorgók.
Sugározva suhint, csupa ág-bog,
csurom ragyogás az öröm.

S ami formál, zúgva, belülről,
– noha önmaga még sose formás –
búvópatakokban üregről üregre
görgeti vak moráját legelébb,
majd csengve bukik ki a forrás.

Az a vágy csak a mély, melyet el-
mélyít a beteljesedés:
ivatlan a bőhozamú kút
kiszikkad: iszapba sosem fül
ajkad, míg a szomjra merész!

VÍZESÉS

Mint fülsiketítő robajt
vízesés kimeredő szirtje,
a tajtékok közt megfeszítve
hallom hangod: kiált, sóhajt.

Mint durván ácsolt fatutajt
örvénylő zuhatag merít le,
csavarom testem már a nincsbe.
De amíg ez az alku tart,

mért nem vagy, s én sem - boldogabb?
Kikészít ennyi hódolat
egymást iránt... Mindig irígye

voltam, kikkel a pirkadat.
(Lent nyugszanak a víz alatt,
hullámsírkuk felett két pille!)

EGY ÉRINTÉS

Mint iszapsúlyba-roppant csigaházak,
napfénnel tömötten recsegnek
a rózsaroncsok.

Zúzmara-káprázat
lézerpázmája lékeli a kertet,
s a fellökődő páraoszlopok
süllyedő hajófüstként
billentik ki az égboltozatot.

Egy érintés – s a levegő leroskad.
Nagy köd állkapcsa csattan
a járda pozsgás kövein.
Te ott vagy,
elbabrálsz még a tűz-ritkás lugasban,
s mint kinek eszébe jut valami –
lépteid elkopognak:
de aztán is, örökre hallani...

PRELUDIUM

Emlékek,
vakrepülésben.

Pókháló nékik a csapda.

Hogy verdes a lepke!
Bögöly döng.

És nem menekülhet
az ég sem:

ráng
egy pocsolyába ragadva!

MIÉRT KIÁLTOZOM

Mint kancsóhoz a vizespoharak,
mint héjukhoz a tengeri parányok,
mint lélegzeni: élni, bármi áron –
ragaszkodom hozzád az ég alatt.

Mint szájhoz szomj, éhséghez a falat,
emlőhöz, csókhoz és cigarettához
egy korty ital, hogy majd mindent elátkozz –
ragaszkodom hozzád az ég alatt.

Mint szűzek, kiknek első vére gyöngyöz,
mint a csikók az elsőfű örömhöz,
mint acélhoz a megkötő beton,

ragaszkodom hozzád s betölthetetlen
szépséged kiált, íme, már helyettem:
s nem is tudom, miért kiáltozom!

HA KI VALAKIT MEGSZERET

Ha véget ér a szerelem,
az élet múlik el –
gondoltam zöldfűlűn. Te nem?
Nos – holtig: élni kell.

Ha elmúlik az életem,
hány szerelmem halott!
Lényegük: enyém. S a tetem –
övék... Már így vagyok!

Játszani jó. Körhinta száll:
népes az egyedüllét.
Forgása, ha el is kaszál –
ilyen hintára ülnék.

Ha ki valakit megszeret,
olyan régtől szerette:
nincs módja, ha már így szeret,
hogy többé ne szeresse!

NYÁRI TALÁLKA

Pereg a nősirom – lásd:
már most az őszi romlást
méri merőn az óra.

És napsugár cirkalmaz
almákat: lángpírhalmaz-
ba gyűlnek virradóra.

Tűnődés gömbje – itt pang
szélfútt időm: egy pitypang,
s szállong a kelletlen szösz.

A sétányon madár lép.
Kerülgeti az árnyék.
Hihetetlen, hogy nem jössz!

Egy nád bugája bongva
ver a bronz napkorongra.
Rekedt gong – kit vidíthat?

Mint a Föld, pörög szinte,
szatyrodiban görögdinnye.

Fülig fut vörös ínye;
hadd higgyem azt, hogy itt vagy...

HÁROM PILLANAT

Egy mozdulatod: mikor őszibarackba
mélyesztve fogad,

karodon

a lé lecsurog

két csíkra szakadva...

(A dél: darazsak raja, dong!)

S a másik, ahogy
odabillent hajfonatod
ujjadra csavarva azonnal,
nevetve

félrekapod –

Míg végül az összegyűlő csepp,
amint ott csüng könyöködről –

Túlérlik a nyár!

A gyümölcsben

csonthéjba zárva dörömböl
időnk szíve már,

s csak a könny dől!

SzerelmesÉNEK

Ikercsillag vállad,
fényes kulcsontod a
mennyet csikorgatva
sarkig táró csoda.

Az általvert csukló
vérszöget virít csak,
csigolyacsigákkal
csavaroz egy kőpad.

Kaloda és iga –
két ivor comb forr rám!

Nyakamban hurokkal
vízszintes bitófám,
sorsom fölemel, vagy
általad emészt meg?

(Uszítja irgalmad:
légy gonosz – de még szebb!)

Zöld gyepen vakító
meztelen keresztem,
fűbe harapjak, vagy
karjaidba essem?

KÖRFORGÁSOK

1.

Vért tépve fel, a zöld
szétfut a köveken.

2.

Mészfal hipnózisát
tapintó repedés.

3.

Égre billent, üres
réz-serpenyő a Hold.

Ellensúlyként eres
mell-alma húzza le

egy párálló, csupasz fa
eleven mérlegén.

4.

Lámpabúrán belül
a rovar-ketyegés;

kihalt koponyabolt,
hol visszhang araszol.

5.

Kukacos világóra –
elgurult zöld gyümölcs!

BOLGÁR ASZKLEPIÁDÁK

1. *Napospart*

Tengervíz moráját hozza az éjszaka.
Tonnás tömbjeiben mintha az éj maga
torlana, zúdul az ár; három napja a hab
szüntelen ostroma őrli a partot.

Őrjöngön a vihar záporozó heve:
villámpont-sorozat baljós mélyeibe.
Hánykodik, nyöszörög, rögvest partja szakad,
vad tarajával az égre rohan most!

2. *Ördögtorok*

Néhány perce, de már évmilliókon át
hallom a vízesés nem csituló szavát:
a hegy torka maró visszhanggal felel...
Álljak akármin: az Ördögi Gégén –

nincs fel is út, le is út! Én vagyok itt – s ez itt!
Minden kín, szerelem, bánat is elveszik,
mint a gyors zuhogás és mögötte a csend...
(És: szeret ő, szerető szíve mélyén!)

3. *Kérdd a Lada-leányt*

Hány tűnt éve, de már évtizedek óta
mardos, roncsol a láz. Nem tehetek róla!
Só-port nyeldes a szél, éhezi önmagát.
Így se baj, úgyse – seholse talállok.

Már úgy összefolyik bennem a volt idő,
nem látom a jelent, s azt, ami még jövő.
Kérdd a Lada-leányt, ő még messzire lát:
megmarad ő nekem? Én? Vígaszának?!

MAGADBAN

Elalszol.
Leég a
paplan
öledről.
Vársz
irgalmatlan.

Hirtelen
felülsz.
És rágyújtsz.
Füstölgő
állat
a bárpult,

eszed
a dög
cigaretta.
Önmagad
árnyként
mered rád.

Mint golyó
nélkül
a gólem,
béna az
éjszaka.
Drót leng.

Az ágyra
nézel.
Kitartón
gipsz őriz
egy férfi
tarkót.

Mintha
egy nagy
kataklizma
porából
bámulnál
vissza.

Sötét lesz.
Vagy
virradat van?
Pormacska
fut
a huzatban.

Az ablak
is
bevágódik.
Nem felel
visszhang rá.
Jobb így?

Összeszorítod
a
combod.
Meddig még?
Magadnak
mondod.

UTOLSÓ-ELSŐ ÓDA

Fekete szempár hull át az éj körein,
hatalmas szempár, világúrt magába záró.
Jön, betokozza mindazt, mit ember ígért,
hullong bolygó-hó, sziszeg az önmegadás-hó.

Mindig gyerekszem-csóva, mi égre cikáz,
férfi lesz, nő lesz – elfogja végül a végzet.
Végül a végzet vallat már engemet is:
tűzijáték száll, én égitestekre nézek.

Döbbenetes szem, másvilág nyűgözete,
gyászos két csillag, kívüled nem létezik más.
Nem létezik más – egy arcon hold és a nap
mindig visszája, hamvába hűlő, ikrás.

Parázna szempár, parázsló nyolcasodat
őskorok óta jártatják fenn az égen már.
Lenn a földön már nem menekülhet a test;
haláltalan hal szörnyet s az üszök-menny vár.

Iker sötét lyuk – fekete rejt feketét,
belőle idő nem menekülhet egy perc sem.
Egy perc sem múlhat – nincs sors, mely végtelenebb:
fényévek múlnak s nem múlnak abban a percben.

Kezdet-vég szempár hull át az éj körein,
két szemhéj lüktet, világúrt magába záró.
Jön, betokozza mindazt, mit ember megélt.
Résnyire nyílik: szakad a zúzmarás hó.

GALATEA MESÉL

Zöld koszorúja
recsegve-ropogva
az égre kibomlik.
Egyre növekvő szarván
körbefonódik a sás,
nád.
Has közepéig a régi Acist –
őt láthatod
újra,
és csak az arc,
csak az arc, mely
kékesen égve világít
által a fák koronáin,
és zene szól:
síp-üveghang –

Acis a tiszta folyó már,
vad zuhogása
növekszik,
lépte,
miként a vízár, zúg,
végtelenül viszi sodrát –

ezt hallod te a völgyben
szüntelenül,
Galatea!

TAJTÉKCSÖPPÖK

Reggel Fantom-hajó ing
két kék: víz és ég között.
Feltör a szó mind:
egy a mélyből húz nyomot,
másik felhőt párolog.

Fügefa Ezer csilló pont
kápráztatja a napot.
Fügefa bólong.
Millió mag szűri át
a „cirr-cürr”-ös éjszakát.

Lugas A csillagúrtól
külön égbolt választ el:
tömörítő fürtök.

Szólószem Leváló könnycsepp.
Belülről épp átdereng
két szem merően,
egy nőé, ki elhagyott:
szóló héján a magok.

Bordal Tölts, újra töltsél!
Mert itt még a tücsök is
bölcsebb a bölcsnél!

Lásd Ha iszol, poharadban
egyre távolabb az arc.
Mint ifjúságod.
Ámha szemed lehunyod,
a tengert látod.

Hová

Hová mehetnék?
Zúgó habok kivetnek,
felszív üres ég.
Bírd el csenddel, zöld lugas.
Te meg, kutya, csak ugass!

JELENKORI LÉTELMÉLET

Szemesnek áll
a világ.
Szemtelennek –
még inkább.

EGY SZÁL HÚRÚ HEGEDŰ

Egy szál húrodba hamar beleszáradt
a hangzat, a harmónia.

Harsogva nő tovább bozót-szakállad;
a tébolynak nincs mit titkolnia,

korán vett körül a magyar sivárság,
az elfolyó homok;
nem az ilyen hangszerestekre gyártják
a csonk-holdat, a kidurrant napot,

mégis: az egész Kárpát-medencére
az egy húr kifeszül,
Stradivariként te szólalsz az éjbe,
s újra téged választunk mesterül!

KISVÁROS

Hétszer hal el
a visszhang.

Havazik.

Kondíthatatlan távolságok.

Az utca szűkülő harang,
lefagyott nyelve sötétlő motor-nyom.

Mellettem
négyszögletes kerekek
zökögnek lassan el:
az ablakok,
küllőik közé csavarodva
kiszakadnak a művirágok
porba mélyedt horgonyai,

zátonyra futva
billen oldalára
templomostul a tér –

szárazföldi
hajótörések
roncsain puhatol
városhosszat a szél.

HADD HULLJON A LÍRAI TEJFOG!

Kihűlt-e az egyszeri élmény?
Ne ám, hogy a majdani házon
tető sincs, füstöl a kémény,
s a falak közül – te hiányzol!
Kiégetik, úgye, a mészkőt,
s téglát köt újra beoltva?
Csak víz, amit ontasz, a szép könny,
s cement kell még a betonba.

Ne arról szólj, ami megfog:
inkább csak, amit te ragadsz meg.
Hadd hulljon a lírai tejfog;
köpd sorra ki mind – igen, azt tedd!
S állkapcsod törjön előbb, mint
még elmeneküljön a zsákmány...
Csak csontfogad élei győzik;
s hahotáznak a vérszemű gyáván.

AVÍTT FOGLALKOZÁSOK

Van bőr a csendőrcsizma képén

A csendőrcsizma fejében
kapcából agytekervény.
Kevés barázda gyűri, de
ráncba szedi az elméd.
Van bőr a csendőrcsizma képén:
túlél minden esendőt,
a feneket, melybe rúgott,
s ki rúg vele – a csendőrt.

Két szeme szűk, mint varrótűn a foknak

Nemcsak a cigarettacsonkban
bűdöslik a finánc láb,
de ahová csak beteszi
egy pénzügyőr a lábát.
Szalmakazalban meglelné a tűt.
Két szeme szűk, mint varrótűn a foknak.
Rikító cérnát fűzenek belé,
varrogasson holtig a rongyosoknak.

Nyakig a papírhullámokban

Állgödrén szögletes pecsét.
A revizor, ha eljön,
nyakig a papírhullámokban
csíbor betűket nyeljen.
Húzza le gyomrát a hínár;
s míg rák ollóz tekintetében,
egyen kocka-radírgumit
késsel-villával; naprakészen!

Bár néha – úgymond –, befűt ő is

Az irodalmi tolatásfőnök

szelepeket nyit, zúgó gőzcsapot.

S mert tart a kazánrobbanástól –

még egyetlen „RAJT!”-jelet nem adott,

bár néha – úgymond –, befűt ő is:

tűzre dob egy-két lapáttal, hiszen

a kis igazság sívítva befuthat,

ha a NAGYOBB – holt pályán vesztegel.

A NAGY MÚTÉT

Amputálás! – dönt a konzílium,
s már szike szánt és csattog a csipesz.
A fősebész egy szálkát is kivesz
valahonnét, és sokat sejtetően
mutatja körbe – szinte már hiún.

Ó, a szemek, a felfénylő szemek!
Cinkos fölénnel hogy csippentenek!
Áramkör ez, lüktető koszorú
okos szemekből, míg perceg a szű,
vagy mit beszélek? Ők némán: „Remek!”

A lepedő, mint szemfedő. De én
fölrántom, s íme, szétkiáltozom:
A MANKÓ VAN A MÚTÓASZTALON!
(S odaát, a kórterem szegletén
a gennyedt lábú – haldoklik szegény!)

EMLÉKSOROK J. K.-NAK

Hol lengőajtók kopolyúja
    lűktet fújva,
és egy pocakos bácsikát
    a bélrendszer most, mint Jónást, kiád,

a penész-szökőárban
    világító fogsorral és hibátlan
(benne inkognitóban egy szorulósos úr
    rozsdás kardokat vajúdik balul)

úszik fennhéjázón a Nagy Cet.
    Egy kvartett
zenél gyomrában, mely koncertterem,
    s a gomblyukakban szűzhártya terem...

KÉNYES SZONETT

Röptükben kapd a farhangokat el,
de muraközi söröslovakét ám!
Üld meg szőrén, és szállj, mint úrrakétán:
s más Pegazusa néked – bagatell!

Inyenc ihlet finnyásan enyeleg?
Úgy, míg elhúz fölötted néhány lófiing,
s lovag-árnyad, mint hórihorgas gróf ing –
ülepedtől puhuljon fanyereg!

S mert néked tör: minden száлка, tű, szög,
– jobb, ha versem kalpagodhoz tűződ:
taréjjal reng majd, mint az árvalányhaj.

Megszületett – nem szabad múltnia:
még megkövül, mint pólyált múmia –
ne csavard be a bimbót lárvanyállal!

LIBA(SOR)MINTA

Lúdtalpas a liba lába,
mégis lépked peckesen.
Miért húznak libasorban?
Nem tudod? – Nem. – Nem? Te sem?

Miért nem fér egymás mellett
négy, hat, nyolc, tíz libatalp?
– Felel rá: agg, éltes, meglett,
s a fiatal
így hadar:

„Egy szél fúzi láncra őket!
Behorpad itt, dagad ott –
s milyet tojt a vezérgúnár?
Állj közénk: megtudod!”

AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN

Illetéktelen hozzászólás
egy „lezárult” vitához

„A líra pang! A líra pang!”
– döndíti hány bőszi hírharang.
Bronzzá ütött
üres tökök;
cikornyájuk sok cifra rang!

Be jó hallgatni itt alant,
hogy öblög ennyi sírharang,
sok bölcs köcsög
hogyan fröcsög,
mint mirigyes, irígy varangy!

„Bezzeg tegnap!” – sír-rí a hang.
„Ó, holnapunk!” – Pedig: ma van!
S mi van? Bár bök –
tudják önök,
s nem olvassák, – bár írva van!

DOKFILM

Ez a nap
leszakad:
árnyékszékek zörrenő papírja.
Ólajtó néz ásítva a síkra.

Udvaron
dudva, gyom.
Szellő mászkál, csóvál cickafarkat.
Fájós hátú öreg bottal baktat.

Verandán
de rondán
kaffantanak kifelé a bodrik.
Kicsi ól a nagynak hátat fordít.

Imhol az
iskola.
Egy kirakat lekacsint a sárra.
Befröcsköli bugyiját a Sára.

Kocsmában
rocskában
rengetik a csiger kövidinkát.
„Hitelbe hát... három decit inkább...”

Tág torok
tántorog,
végighányja dalaít az égen –
ökörnyál csüng rezedalevélen.

Így vagy úgy,
ne aludj:

tévéd elől hiába is futsz ma –
benned nyüzsög a Futrinka utca.

Gesztenye
vesztene,
zöld ultimót játszana a széllel.
Magas szél fúj, bokájáig ér fel.

BANKÓK ÉS BUNKÓK

Legújabbkori törzsfejlődés

Mióta bűvös kulcs az öttalálat,
s mindenre ezerjófű a négylevelű lóhere,
kialakult az u. n. lottó-állat,
s optimista e világ sóhere!

Felirat a Kék Egérből

Ha a padlóra akarsz köpni,
tedd csak! Ne maradj hoppon!
Előre köszönöm... Mi
azt valljuk, hogy:
„Akárcsak otthon!”

Az ezerforintosra

Bunkó e bankó, dūr-leckét ad:
hogyan zenésítsd meg – Bartók Bélát?

„FÉNYKOR“ pjt.

Mire képes az üzlet!
Az ordas kurva – szűz lett...

Éljen az egyenlőség

Marat, ez az álszent gyerek,
párszáz évet átszendereg.

Mutáció

Egek! Ilyen fiaskót!
Ő ír – s minden fia: skót!

Falurádiós figurámra

Amennyivel több útiport
tiport
másoknál, annál jobban tudta:
no, ebből sem lesz az adón riport.

Szerencsétlen flótás

Evett volna több Curry-port –
már kész lenne a kör-riport!

Zseni és középszer

Miközben elmereng,
bennünk az elme – reng...

Céhbeli ártalmaink

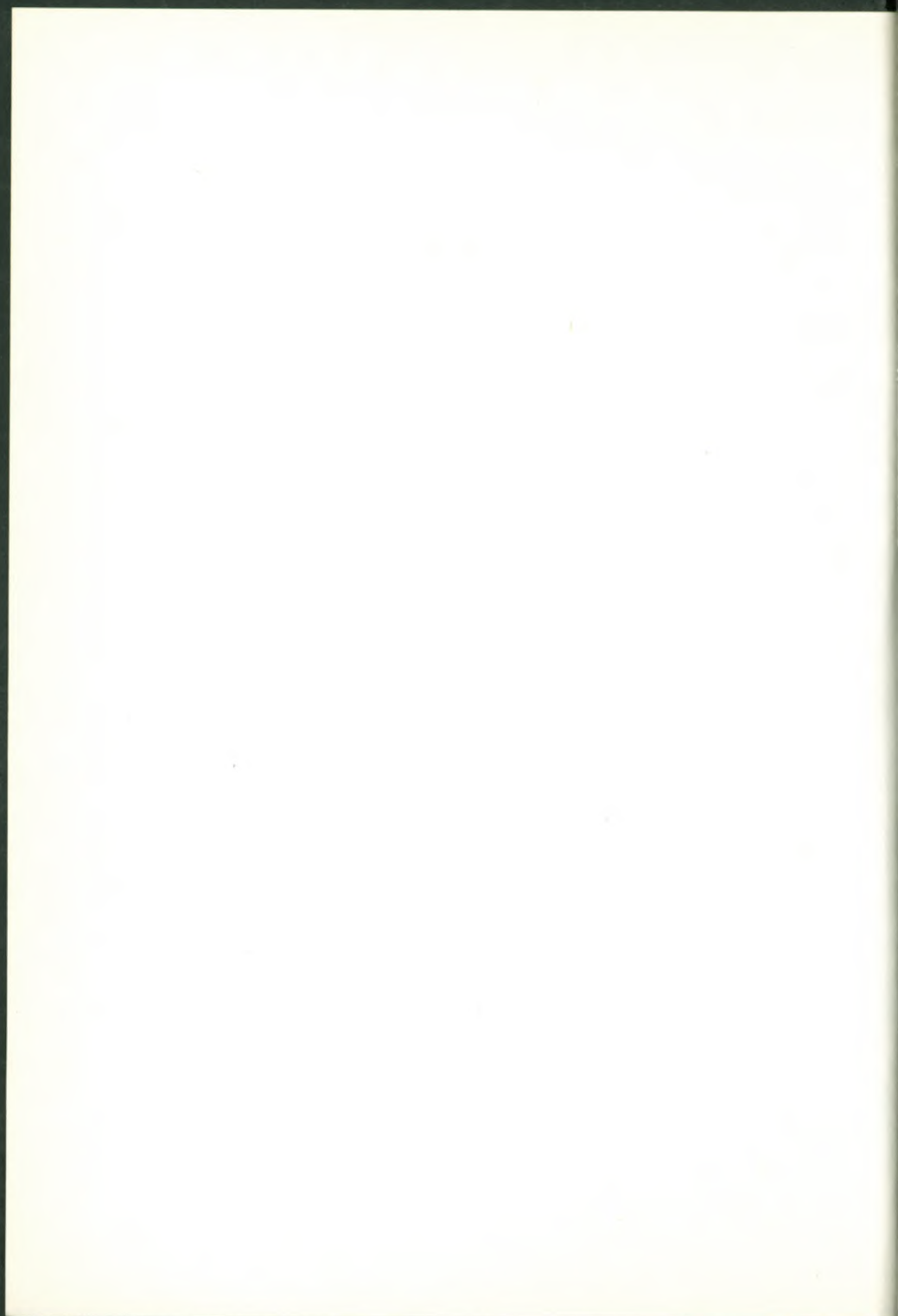
Téboly, szívbjaj, májrák –
magyar költőt várják!

Szemesek és szemtelenek

Szemesnek áll
a világ.
Szemtelennek?
Méginkább!

A RÉSZVÉTLENSÉG EMELETEI

Egy gyufaláng – szemből most: tűzőzön.
A hómezőkké hökkent tükrökön
aknára téved – s robban mosolyod.

IGEIDŐK

A horpadó időben,
félig félmúltban áll.
(Nem tudja: nem sokáig...)

Meddig ért terebélye?
Ma már csak árnya van.
Holnap: helyén – az ég ring.

S kibillen talppontjából:
milyen köves kolonc
fordul elő a földből!...

A megfeszülő csírárt
ne keresgéld, nem él;
lejárta órarúgója.

Egyetlen gally-kosárba –
beléhull még a Nap.
S már gyásztücskök dalolnak.

A feltételes múltban
hány dühödt ágcsapást
hagyott ki, míg állt csendben!

– Törzsében égő gyertyák.
Régmúltban áll a fa.
Az árnyak szárnyra kapják.

S mind porlóbb rétegekben
ez már az az idő,
mely ősi csenddé rekken.

PECSORIN ELMENT

Tessék – szóltam; de számon
aligha jött ki hang.
Nézek – s Pecsorin áll ott
a küszöbön. Hanyag
tartását tisztsapkája
el- és leleplezi:
az ellenző alól ki-
buknak hajfürtjei.

„Még ugyanaz a fény és
nem múlt e pillanat.
Alig, hogy megkaptad – s már
markodba is szakadt
a jószerencse szára,
te meg – hanyatt esel.
Soha nem kerül el más,
csak amit keresel.

Amire vársz, sosem jön;
mit rettegsz: az jön el.
Akire vágysz, az elfut,
s ki ittmaradt, ölel.
S ha megtörtént, mi történt –
kivált nem marad úgy.
Önmagadhoz is, leghűbb
addig vagy, míg: hazug.

Ki viselné el másképp
elrontott életét?
(Ha élsz – már elrontottad:
meghalsz valamiképp.)

Előre –vakon élünk,
s látunk – visszafele.
Így visszahozhatatlan
jövendőnk eleve!

Ezért eshet meg újra,
akárhányszor a múlt.
Nem is letűnt időd fáj,
de hogy: hiába múlt.
Hagyd el az ifjúságot;
ő már rég elhagyott!
Mit hívogatsz? Hisz így majd,
ha hívnak – nem vagy ott!”

Így szólt. – S már cihelődött.
De aztán zubbonyát,
szíjait igazgatva,
csak várt, nem állt odább.
Végül, a vállát vonva,
kilépett vigyorin...
... A leglényegesebből –
hallgatott Pecsorin!

3x5 SOR A MÚLANDÓSÁGRÓL

Milyen rossz bűvész ujjbegyén pörögsz, Föld,
így, pottyánás előtt?
Az élet nyitvatermő és örökzöld:
de a fenyők magvát bárhova pöcköld –
csak e sárgolyón teremnek meg ők!

xx

Mezítlábasan sarkig rúgta ki
a halál ajtaját.
Aztán: féllábon ugrált, mint aki
hibbant, talpából szálkát ráncigált...
Meg sem mukkant: mit látott odaát?

xx

Tapsolt a lepke szüntelen magának,
míg hímporosan röpködött.
A hangyaboly – sok csöpp, mogorva állat –
estig nem kémelt állkapcsot, se vállat;
s mint alkony a Napot, ásta el a színes dögöt.

.

TANYA

Fogó a fűben.
Harmatos, nem is látszik,
s hangosan rozsdáll.

Madártoll-reggel!
Később – mint répedt göcsön
széthányt aprófák. . .

Fülledt a pajta.
Létrafokonként halad
rajta az árnyék.

Szögelt lécbordák.
A kukoricagóré
éhen korog csak.

Kettő X, egy bak.
Fűrészpor gondolkodik,
míg a fűrész zeng –

Fehér fal. Zörgő,
piros paprikafüzér:
nappali lámpák.

Tökéletes kör:
fent ágak, lent gyökerek.
El sose múlhat!

ÖRMÉNYORSZÁGOT JÁRVA

Ahol csak láttok köveket,
mind az én birodalmam.
Míg nem mozdulnak, szolgálnak nekem,
bár nincs rajtuk hatalmam.

Egem nem ismer égövet,
ínségem indulatlan,
csak azt tudnám, kinek segíthetek,
ha a kövek se rajtam.

Eljön a idő lassan,
hogy leomolnak a hegyek,
először is: alattam.

S ha már víz, föld, szél mindent eltemet,
a kövek mindent újrakezdenek,
ahol abba se hagytam.

SZENT GYÖRGY NAPJA

1915-ben ezen a napon kezdődött el
a törökök örményellenes genocidiuma

A fül- s az orrvonal merőleges:
parázból árnyék arcon a kereszt.

A száj behorpad, egy szót viaszszív,
a népirtásra egy fél mukkja nincs.

Nyelvük sincs. Azt lenyelte mindahány.
De örményül zúg bennük a magány.

Gyászkoszorúkból örvénylő szemek
fognak körül: fordított kegyelet.

Hány hegyes, imádkozó kezű láng
bolyong az évek siratófalán.

De most a nap süt. Egy csóvába fog
a múlt. Az emlékmű talapzata inog.

Örökmécs nyög föl, dobolnak alant.
A föld gyomrából szól hozzád a hang.

Többtonnás tömb, tizenkét kőszírom!

Az óra lapját át nem én írom,

miként a mutató csak jobbra jár,
ha egyszer balra – halálos halál,
egy főbiccentés nélkül: döghalál!

A SZENT GEKHARD SZIKLATEMPLOMNÁL

Erre repülj,
sasmadár,
röptödben szülj,
ha lehet:

hatalmas
robajlással
föld- és égindulást szülj,
csőröd érintésével
rántsд vízszintesre ezt a sok hegyet,

pirosan csurranjon a habkő!

Te nem-nélküli Angyal,
ess térdre,
énekelj.

Körötted
lyukakig okádhat
a szirtek gyomra –

kijelölve a hely,

ahol megvesd a sarkad,
ahol alakod, mint a többié,
a kőbe fagyva
lassan ráánk mered,
de addig –
énekelj!

Örményország
reményét tönkre ne tedd!

Te jól tudod:
Szevan,
a tengerkék tüdőlebens,
Jerevántól
– a ziháló szívtől –
nem messze van,

éjjel és háttal,
száz kopár csúcson át,
minden örmény szem
bekötve is,
behunyva is arra lát,
ahol az Ararát!

Repülj hát,
sasmadár,
röptödben szülj,
ha lehet:

zokogó
kőrobajlással
föld- és égingulást szülj,
csőröd egy vágásával
izzó mezővé rántsd a sok hegyet,
ne legyen hová visszatérned:

állj meg a légben,
mély
gyökér

kereszt!

NYOMPÁR

Nyompár.
Benőtte a fű,
be a gyom már.

Pedig
két egyenes a föld belső kergét
itt horzsolta sebig.

Itt szakadt föl, itt,
bentire és kintire a
néma világ.

Minden irány:
függőleges a vízszintesbe
itt fordult át – derékszögig.

Most már
kopár
a nyompár.

Hány levegő-, víz- és földkockatömb
állt itt egykedvűen,
merengve a jövőn?

Milyen éles lapok
(összecsúsza és szétgurulva)
mutatnak mind – vakot?

– Két mágnes
kétoldalt a véges-végtelenbe
vág-nyes!

CSENDÉLET

Az ablakkeresztfára fölfeszül
egy fátyolka. Függélyes hallgatás.
Belül egy arc. Kívül
egy lódarázs donogta rács.

Most látni: egy pók hálót sző tovább.
Mintha mondana valamit az arc.
Ablak csörömpöl. Leröpül a rács.
Fátyolka, mit akarsz?

Mit jelent, pók, hogy csúrsz csak és csavarsz?
Mit ér, hogy elnémult a lódarázs?

A félelemtől léket kap a ház,
és mélyen elmerül.

Sem kívül, sem belül
– egy arc.

A HEGEDŰ

Egy szisszenet: annyit se,
hegedűm! Egyetlen vonórántással
metszem át különben húrjaid –
torkon kívül viselt hangszálak,
a némaságtól összekunkorodtok.

Álmodban se nyikkantsd el
magad! A lenyakazott hattyú
vérszökőkútként futkos még tovább,
szárnyai élve nyúzott hárfák,
a hepehupákon őrzöngenek...

Majd hangot ad a tájog, a
kétszázéves szörnyszülött testüreg!

1983-89

PÁRBESZÉD MAGAMMAL

Kiégő sírkőmécs emlékezet!
Mindig azt sírod vissza, ami
nem lesz, vagy nem létezett.

Mihez légy hű ma, mikor a szabadság
is boldog, hogyha legalább
nem kell néznie tükörben agancsát?

Dicsőség?
Ki ünnepelje tolvaját benned,
s ki – csőszét?

Idestova már a tisztesség
is tűrhető; csak ész nélkül
fizessék!

Ha nem vagy madár, légy stratégia!
Rogyásig gyártod a paneleket,
s gőzöd sincs, mi a téglá,

légy vátesz,
ki félelmében, hogy becsapják,
mindenkit lóvá tesz!

Hű emlékezet kényszerzubbonya!
Nem lehetsz oly szűk, hogy ne férne benned,
őrült és kopasz rabnak, csicsókás burgonya!

FÉRFI AZ „ÖTVENES ÉVEK”-BÓL

A hajnal álma – rejtjel:
elhagytad a hullaház kulcsát,
s nem létezik, hogy megleld.

Egy szénné égett árnyék
méri a reggelt mindörökre.
Akárha helyben járnék.

Méregzöld délelőttök
kifakadt epéjében lépek,
min óriáslégy ődög.

Bogár kitines háta,
zuhansz kövek közt üres kútba,
roppansz a délutánba.

Galád, őrjöngő este:
buciért, húsért állnak sorba.
A lámpák – kibelevze.

Az éjszaka olyan már,
földbe szögezték mindkét lábad,
s te kitépnéd, rohannál.

Mindegy, dél van, vagy éjfél:
ütött az idő – nulla óra.
Indulni kell már. Lépjél!

MINDEN ELOMOL

Nem hagytak rám lépésnyi nyomot:
porba merült sok talp s itthagytott.

Elment Belzebúb,
s rajtam, persze, púp.

Mint akinek nincsen senkije,
akaszkodtam én valakire:
jöjjön Adonáj,
vagy a vérhomály.

Lám, a kézre való semminek
örvendtem – s az ördög eszi meg
minden szál ígém.
Ha ő úgy – így én.

Már az irtóztató semminek
szúrós szele arcomba sziszeg.
Minden elomol,
és ki tudja, hol
lelem értelmét valaminek?

FORRPONTON

A föld alatti
vízesés

vak ék-írást
a mészbe vés,

a homok-ár,
lám, elszökik,

csak farka még,
mit látsz: a gyík,

sas-csóva a
földet-eget:

egy megsérült
ívet hegeszt,

egy óriási
tércsavar,

mely úgy nyel el,
hogy föl se fal,

mint visszarémlő
holt palást,

– negatív
visszacsatolás –,

mint fenyegető
ősi kép

kinagyítva
százféléképp,

egy irdatlan
fény-görbület,
melytől a szem is
hamu lett,

még nem tudom,
de sejtem én,
hogy mi készül
e földtekén!

Sas emléke
a dőlt eget:
csupa-rom-ívet
nem hegeszt,

a homok-ár
már elszökött,
csak árnya csap
föl és a köd,

az óshalak
lenyomata:
üres belül
a sült pala,

minden talajból
a humusz
egyszerre száll ki –
fuimus,

s a föld alatti
vizesés
egy pillanatot
a kősziklába vés.

LIBANYAK A HÚSKAMPÓN

Bosnyák-téri csendélet

Húskampón lóg le egy szép libanyak.
A meztelen levegő gigájában
kérdés cikákol föl-le, holtraváltan:
„Hogy élünk mostanában, szárnyasok?

Csak tapossuk a törekes sarat,
s lám, tipródás a vége általában.
Tollerdőt hordunk – minden toll hibátlan,
s ha mi esünk el – tollfosztva, hanyatt.

A mérges gúnár élve lesz kitömve!
Hatalmas mája sárga fényben ég:
parazsán Pestet árulják zömökbe.”

Kérdés: a lúd örök? – Mint a vöcsök!
Egy gégén át millió test zenél:
húskampón véres kérdőjel csöpög.

KOCKAGOLYÓ

Magamhoz vettem egy kockagolyót.
A csücskeket csak belégyömszöltem,
s már kész is volt. Csiki-csuki. (Különben
a zsibpíacon csentem, olcsó volt.)

Hipp-hopp – ellopták a kockagolyót...
Csak néztem. Némán álltam ott. Dühödten.
Egy légy szállt arra – rácsaptam. Megöltem.
Aztán a légy se jött. Szétrobbanok!

Szereznem kell egy pótkockagolyót!
A csücskeket csak ki-be gyömszölném:
csiki-csuki, tik-tak... Ne légy laza;

e fura idomot én meggyötörném!
Ott játszadoznék hétnapra valót,
s középpontjában eltűnnék. Haza.

SÉTA JELENETEKKEKEL

Egy napraforgó kandeláberából
most lobban ki sárgán az ég.
A karmos lángok tartják csak a szárat,
mely lassan, mintha nem is látszanék,
a gyanu zárt pillákkal sompolyog.
Egy gyufaláng – szemből most: tűzőzön.
A hómezőkké hökkent tükrökön
aknára téved – s robban mosolyod.

A RÉSZVÉTLENSÉG EMELETEI

Rámolják ki a levegőt;
minden fakja, fiókja csődig tele!
Pohárfenékre szikkadt arcok,
arcok, pókhálós tükrök rovar-zárványai!
Befőttesüvegek falán
szőrmolyhos köldökök düllednek át.
Foszladó madzagon
öngyilkos nyakkendők himbálóznak.

Repdeső krepdesinek közt
moly kell hát, hímporos zsolozsma?
A bélcsavarodásos ünnepi ing,
a pudingnak megkelt zsabó-rózsa kire való?
Az üszkös porkeret majd
glória lesz az ég falán. Ámen.
Vigyék el. Csapják zaciba.
Baltázzák izzé-porrá!

Ó, taknyos bogarakkal, ragadós
csápokkal egy bordában szótt
rostos tágasság – hogy suhogsz!
Csattogó vetélőd egy denevér!
Kifordul minden falat tér az
összeszorított lépcsőházakból,
kihányja tartamait az
önnön gyomrát rég megfeküdt világ!

MERÜLŐ SATURNUS

W. S. emlékének

Árral szemben
vág neki. Zúg a hab.
Árnyéka mindig
elébe szakad.
A nyomdokhabbal
olyasmit üzen,
mintha minden nagy pillanat,
minden kis rezzenet
    (hagyják le, vagy vele,
    vagy még gyorsabban ússzanak,
    álljanak hídon
    vagy a híd alatt)

oda szállna
vissza, ahol
elkezdeni lehet,
s már soha többé semmit sem lehet,
    (ki tudja, hol csöpög
    az évezőlapátod,
    magad milyen
    örvénybe rántod)
te gazdáját már régen elveszített,
lebilincselő Emlékezet!

Az idő szétnyílik, Séta-tér, s összezárul.
Ha erre jársz, ugorj föl, ne feledd.

KÖSZÖNÖM, MEGVAGYOK

Felnőttem már a halálra.
Tudom: egy élet – az Élet.
Hogy a báb – pete volt, fura lárva,
s amikor kipillézett:
éjben gyufaláng csak
az szélbe bezárva.

Megszülték megszületésem.
Szemem koppanva lezárom.
Csak a semmi cserélt helyet, és nem
az úri s földi lábnyom –
jobb fába szorultan üvölteni csak
e vakrepülésben.

Megértem már a halálom.
Égbolt vak végtelenében
zsugorodva zuhanni le vádlón,
s megtérni ép-egészen:
jó hecc nekem és ki a „nem lehet”-en
– átront.

Várom megsemmisülésem.
Az egy igaz élet az ára.
Foroghat a föld is idétlen,
a fia nélkül: árva.
Nem lesz zokogás, se remény, se kudarc –
no de én sem!

TARTALOMJEGYZÉK

A kígyó közelgése	5
ÍGY KÉSZÜL A BESZÉD	7
Így készül a beszéd	9
Fölver egy hang	10
Magad állsz fának	11
Út Sikondára	12
Csonkán	13
Negyedszáz év	14
Apu, ha én már nagy leszek	15
Fekete szivárvány	16
Azóta is	18
Nagyanyám, Czinak Mária	19
Julis néném	20
A jövőendő is – mily ódonat-ó volt!	21
Agyérelzáródás	22
Emlékezet-kihagyások	23
Születésnap: november 2.	24
44	25
A számadó	26
Ősz-hangzat	27
A havazás beköszönte	28
Sólyomkő	29
Öntestével temetve	30
Székek	31

ADÓS FIZESS!	33
Fillér és csillag	35
Első Pécsi Bőrgyár	41
Bányászvonatok	42
A hárfás	44
Szomjúság	46
Már sarjú örömet	47
Párbaj	48
Likacsok és bikacsók	50
Porfészek kánikulában	51
Átrétegződések	53
Rimbaud	55
Szélcsend és rezgőnyárfa	56
A Nap jegyese	57
W. S.-nek	59
Ars poetica II.	60

SZERELMESÉNEK	61
Hét érzék öröme	63
Nem volt még idő	65
Első ölelőm	66
Én(ekel)te(t)ő	67
Kinő a fű	69
Örömeink születése	70
Vízesés	71
Egy érintés	72
Preludium	73
Miért kiáltozom	74
Ha ki valakit megszeret	75
Nyári találka	76
Három pillanat	77

SzerelmesÉNEK	78
Körforgások	79
Bolgár aszklepiádák	80
Magadban	81
Utolsó-első óda	83
Galatea mesél	84
Tajtékcsoöppök	85

JELENKORI LÉTELMÉLET 87

Egy szál húrú hegedű	89
Kisváros	90
Hadd hulljon a lírai tejfog	91
Avítt foglalkozások	92
A nagy műtét	94
Emléksorok J. K.-nak	95
Kényes szonett	96
Liba(sor)minta	97
Az utolsó szó jogán	98
Dokfilm	99
Bankók és bunkók	101

A RÉSZVÉTLENSÉG EMELETEI 103

Igeidők	105
Pecsin elment	106
3x5 sor a múlandóságról	108
Tanya	109
Örményországot járva	110
Szent György napja	111
A Szent Gekhard Sziklatemplomnál	112
Nyompár	114

2831-1

Csendélet	115
Hegedű	116
Párbeszéd magammal	117
Férfi az „ötvenes évek”-ből	118
Minden elomol	119
Forrponton	120
Libanyak a húskampón	122
Kockagolyó	123
Séta jelenetekkel	124
A részvétlenség emeletei	125
Merülő Saturnus	126
Köszönöm, megvagyok	127

Ára: 109,— Ft

